

Aarne-Thompsoni registris leiduvaid naljanditüüpe

Märkusi:

1. Aarne eesti registri (FFC 25) numbrile viidatakse ainult siis, kui see on erinev Thompsoni registri (FFC 184) omast.
2. Veerus "Eesti tekste" leiduv arv näitab üldjuhul asjaomast tüüpi esindavate koopiategside hulka R. Põldmäe rajatud naljandikartoteegis, kus andmed on väga puudulikud. Kui arvu ees on tähis **R**, tähendab see, et tekstide arv on saadud L. Raudsepa registrist "Antiklerikale estnische Schwänke" ja peegeldab asjade seisu a. 1969 enam-vähem usaldusväärselt.

AT	Aa (ee)	Tüüp	Eesti tekste
1200		Soolakülvamine	5
1201		Kündmine: kündjat kantakse	2
1202		Viljalõikus: ei tunne sirpi, koristavad püssiga lastes vmt.	2
1203		Vikat lõikab pea maha	1
1204**		Kanalüpsmine	--
1210		Lehm viiakse katusele rohtu sööma	12
1211		Naine arvab, et lehm pilkab teda	7
1212		Hobust veetakse jääd pidi	
1215		Albikära Ants (Mölder, ta poeg ja eesel ~ Asinus vulgi)	?
1227		Oravapüüdmine	üle 20
1228		Püssi peetakse pasunaks v. vilepilliks (vrd. ka AT 1158)	19
1238		Maja või katuse tegemine kuivaga/vihmaga (soojaga/külmaga)	--
1240		Raiub oksa, millel ise istub (tihti kontam. AT 1313-ga)	14
1242		"Kui vead üht halgu — vead ka teist!"	7
1242A		Koormal istuja võtab osa koormat enda kanda	?
1243		Palki veeretatakse mäest alla	1
1244		Palki venitatakse pikemaks	6
1245		Valgust kantakse kotiga tuppa	3
1250		Kaevu sügavuse mõõtmine	2
1255		Kuhu kaevu muld panna?	1?
1260		Tangu keedetakse jääaugus	2
1262		Lihaküpsdamine: liha ühel, tuli teisel järvekaldal	--
1263		Puder ühes, piim teises toas	12
1264*		Tangude v. pudru keemine vihastab naist	2
1265*		Müüb ühe naha asemel kaks	2
1278*		Otsib kõrsi külvamise tuule järgi	1
1281		Ostetakse tundmatu loom — kass	8
1282		Maja süüdatakse, et söödikutest vabaneda	?
1284		Ei tunne iseend ära (uues riides, aetud habemega vmt.)	--
1286		Pükstesse hüppamine	3
1287		Ei oska lugeda endi arvu	3
1288		Ei leia endi jalgu	3
1289		Kõik tahavad keskel magada	2
1290		Linapõldu peetakse mereks	1
1293*	1292*	Õppigu kuival maal ujuma	5
1293**	1293*	Kõri seotakse kinni, et hing välja ei läheks	16
1310		Vähki peetakse rätsepaks	6
1311		Hunti peetakse varsaks	2
1313		Mees peab end surnuks	?
1313A		Surmaennustust võetakse tõsiselt (tihti kontam. AT 1240-ga)	10
1313B		Usub, et sureb, kui tagumik külm	4
1313C		Surnu hakkab rääkima	--
1317*		Ei tunne sitikat ~ Sitikat peetakse mesilaseks	14
1319	1676*	Mees haub kõrvitsast "türgi täkku" vmt.	?
1319A*	1321*	Kella peetakse vanakuradi silmaks	üle 30
1326		Kiriku liigutamine	--
1333		"Hunt karjas!"	?
1334		Ei tunne võõras kohas kuud ära	10?

1317*		Ei tunne sitikat ~ Sitikat peetakse mesilaseks	14
1338A	2010*	"Kas naerid kasvavad puus või maas?"	?
1339A	1316*	Ei tunne vorsti	1
1348	2009*	"Nägin sada hunti!"	?
1351		Kes esimesena räägib, kaotab kihlveo	--
1352*		Lese toorus surnud mehe vastu (tegelikult vist = AT 1510: Völlast varastatud poodu ja abivalmis lesk)	8
1353	1165*	Vanaeit aitab kuradil abielupaari tülli ajada	8
1355B		"Siit on terve ilm näha!"	?
1355C		"Küll lapse toidab see, kes üleval!"	22
1360C		Vana Hildebrand	10
1365A		Naine ujub uppunult vastuvett ("Vastuvoolu-Leenu")	17
1365B		Heina niidetavat kääridega	7
1365C		Naine sõimab meest täiks	?
1366*		"Mehel on mehe süda!"	6
1370		Kassi pekstakse naise v. minia asemel	9
1380		Naine tahab meest ~ minia ämma pudruga surmata	?
1380**		Mees manitseb tüdrukut puu otsast	2?
1381		Nokasõda	üle 70
1382		Naine müüb lehma "turule"	5
1383		Naine ei tunne iseennast ära	11
1384		Mees otsib oma naisest rumalamat (kontam. mitmete kilplasnaljanditega, nt. AT 1310, 1245, 1265, 1286, 1326, 1371*, 1385–1387)	21
1385		Üks lehm jääb käsirahaks	4?
1386		Lehmaliha kapsastele rammuks	25
1387		Naine kuivatab jahudega põrandat	ligi 30
1405		Laisk ketraja ("Kes teeb viipsipuud, sel naine koaleb!")	20
1406	1409* ?	Naised veavad kihla, kes oma meest parimini petab	6
1407		Mees luurab, kas naine liiga palju ei söö	?
1407A		"Minu naine... kõik kolm...!"	?
1408		Mees ja naine vahetavad tööd	ligi 30
1415		Õnnelik Ants	4
1416		Häär hõbekannus (Naised süüdistavad Aadamat ja Eevat)	8
1430		Vanatüdruk ~ Abielupaar teeb õhulosse rikastumisest (vrd. ka AT 1450)	50
1431	S 23	Haigutus on külgehakkav	4?
1445*		Leiba vaja kasta, kuni ahjuots märg	9
1446	1446*	Mõisaproua ei tea näljast ("Söögu kooke, kui kõht tühi!")	3
1450		Tark Elts (Õhulossid lastest) (vrd. AT 1430A, 1480*)	5
1451		Vaese lapse riided takutortidest tehtud	6
1452		Pruuditest juustukoore paksuse kaudu	--
1453		Võti laisa tüdruku koonlas	ligi 40
1453** *	1462*	Leivatainas tüdrukul küünle all	ligi 40
1455		Äi kerjusena pruuti vaatamas	17
1456		Kositav tütar halva nägemisega	ligi 60
1457		Pudikeelega tütre	üle 30
1458		Vähesööja naine (vrd. AT 1373A, 1407A)	--?
1458*		Klimbid sukasääres	3
1459*		Poiss hülgab pruudi tühja asja pärast	12
1475		Pastor manitseb poisse vanatüdruid kosima	ligi 20
1476		"Jeesus, anna see poiss mulle!" (+ "Appi, appi, armas rahvas...!")	üle 20
1476B		"Oo surm, kui magus on su oda...!"	?
1477		Vanatüdruk peab hunti kosilaseks	2
1478		Vanatüdruk sööb katseks ube	üle 20
1479*		Vanatüdruk külmaga katusel	15
1480*		Vanatüdruk unistab magamisest (vrd. AT 1430A, 1450)	10
1485*		Kuidas suu ilus seisab ("Hernesupp!")	20
1485A*		Tüdruk tahab, et teda kirikus vaadataks (pane rangid kaela vm.)	13
1486*	1450??	"Pea pool suud kinni!"	?
1510		Völlast varastatud poodu ja abivalmis lesk (vrd. AT 1352*)	?
1516C*		Taevasselaskmine perekonnaseisu järgi	2
1525A		[Mot-d: hobusevargus; sõrmusevargus; valvekoerte kottiajamine; pesu v. voodiriiete vargus; lauanõude vargus]	60
1525C		Vargad püüavad kuival maal kala	10

1317*		Ei tunne sitikat ~ Sitikat peetakse mesilaseks	14
1525D		Vargus tähelepanuköitmise abil (nt. teele jäetud paarisesemed)	20
1525F		Pastorilt varastatakse hobused, proualt raha	1?
1525P	1525G*	Väike härg söönud suure ära	12
1526		Kindraliks v. härraks riidetud sant varastel abimeheks	10
1528		Vargal "lind" mütsi all	7
1529	1529*	Varas hobuseks "nõiutud"	2
1530*		Vargad kardavad koerte imelikke nimesid	8
1531	1531*	Joobnu arvab end paradiisis olevat v. und näinuvat	4
1534		[Vt. AT 1660]	
1535		Suur Klaus ja väike Klaus	ligi 60
1536A	1536	Naine kirstus v. kastis	3
1537		Viis korda tapetud laip	?
1538		Kättemaks petisele härrale	3
1539		Kavalus ja kergeusklikkus (Petis müüb "imettegevaid" asju)	üle 30?
1540		"Ma tulen taevast ülevalt" (Mees paradiisist)	üle 30?
1541		Liha hoitakse "pikale päevale"	6
1542A	1528*	Petmisriistad koju jäänud	6
1542**	1542*	Kinniõmmeldud au	?
1543*		Liikmeta mees	?
1543A*	1543*	Kammimismasin	?
1545B	1544*	Sulane, kes ei tea midagi naistest	?
1544		Lõunatamine kitsipungade juures	3
1545	1732*	Pastori sulase nimed	25
1546		Kui palju maksab peasuurune kullatükk?	?
1548		Kirvesupp	ligi 15
1553A*		Laevamehe töötlus (>"Peipsi pääl")	?
1560		Moe pärast süüa, moe pärast niita	10
1561		Sulane söögu kolm sööki korraga	12
1562A		Asjadel imelikud nimed	--
1563		"Kas mõlemad?"	5
1564*		Varastatud viljakoores langeb kraavi	4
1564**	1565*	Rehepapp toob mõisaviljale lisa	20
1567A	1566*	Kali ~ Vesi teeb leivatee lahti	23
1567B	1567**	"Koorukesed hakkavad alles ligunema"	15
1567C		"Küsi su suure kala käest!"	--
1568*		Kausipööramine kommentaaride saatel	ligi 30
1568A*		Peremehel magades jalg teise jala peal	ligi 20
1569*		Maailma ausaim teekaaslane	2
1571*		"Ma olen härra!"	15
1572*		Sulasel kohmitsemistõbi, peremehel peksutõbi	15
1572A*		Jumalakuju koore ära söönud	?
1573*		Koeralaipe ~ -nahk voodis (vrd. AT 1525A)	?
1574		Kirju lipp (varastatud riidelappidest)	1
1574A	2005*	Varastatud riide v. naha "peituõmblemine" (kogemata nähtavale)	1
1574B		Sant lõikab kogemata omaenda kuuest jalgadest	2
1574C		Riideohver kuradile	2
1574*		"Arvasin seda isegi"	8
1575*		"Anna karjuse palk kätte!"	?
1576*		Heinamärss aisa otsas	1
1577		Kelm petab sandid raha pärast kaklema	?
1577*		Mees saab pimedalt santidelt raha tagasi	5
1578*		Saialõikamis- ja koeranülgimisnuga	1
1579		Hunt, sokk ja kapsad	[mst]
1580A*		"Miks te kõik korraga upitama hakkasite!"	1
1585		Kohtunik ja süüdimatu (Kaebealune teeskleb rumalat)	2
1600		Loll mõrtsukas (vrd. AT 1381, 1643)	?
1610		Tasuks pooled hoobid	?
1612		Ujumisvõistlus ("Võtan leivakoti selga")	1
1614		Kaval kaevukaevaja	1
1620		Kuninga uued rõivad	?
1620*		Küüraka ja ühesilmse dialoog	ligi 10
1621*		Pastor rumalam kui valge hobune	12
1628		Linnas emakeel ununenud	?

1317*		Ei tunne sitikat ~ Sitikat peetakse mesilaseks	14
1631*		Sepp ja rätsep pruudi pärast võistlemas	10
1640		Vahva rätsep	25
1641		Kõikteadja arst	üle 20
1642		Loll viskab raha konnadele, liha koortele + printsessi naerutamine	4
1643		Loll ja kask (tihti kontam. AT 1600-ga)	13
1650		Kolm õnnelast	5
1651		Kass tundmatu loom	ligi 10
1651A	1651*	Sool tundmatu aine	2
1652		Pillimäng huntidele	?
[1653]		Röövlid puu all	22
1654	1654*	Võlgnik teeskleb surnut (Mees hirmutab kabelis röövleid)	ligi 50
1656	2003*	Miks taevas juute pole	5
1660	1660*	Vaene mees kohtus (Kaebealusel kivi põues)	3
1670*		Alasti soldat tervitab saunas kuningat	3
1675		Talumees koolitab härja	20
1676	S 14	Kihlvedu: tuua kabelist pealuu	?
1677	1677*	Kindral haub munadel (vrd. AT 1218, 1319)	?
1680		Mees otsib ämmaemandat ja teeb kogemata kurja	4
[1681]		[Loll ajab asju ja teeb seejuures palju kahju]	8?
1681A		Loll valmistub pulmadeks	1?
1681B		Loll hoiab loomi ja peab maja	--
1682	1682*	Hobust harjutatakse söömata elama	10
1685		Rumal poiss kosilaseks (vrd. AT 1691, 1696, 1775)	ligi 70?
1686*		Puukoorma hind	15
1687	1687*	Kriibus-kraabus (Unustatud sõna meenub juhuslikult)	?
1688	1688*	Isamees liialdab peigmehe omadusi (heas ja halvas suunas)	10
1691		Sööja jääb tühja kõhuga (kass astub jalale, arvab, et...)	?
1695		"Soss-sepp"	20
1696		Poeg täidab ema õpetusi valesti ("Mis ma pidanuksin ütleva ~ tegema?")	üle 60
1697		Kolm paksu sakslast	?
1698	2008*	Kurdi vastused	üle 50
1698A*	1698*	Toapoiss "arstib" härra määratud sõrme	üle 20
1699*		Kirstumeister teeb surnu "parajaks"	4
1700	1700*	"Ne ponimaaju"	20
1702		Üks kokutaja arvab, et teine teda pilkab	?
1710		Pojale saadetakse saapad "traadi teel"	?
1725		Papp kuradina kastis	R 28
1726*		Pastor teeb lapsele nina	R 16
1730		Kolm usumeest (kujurauja) naise juures	40
1731		Poiss ja ilusad saapad	?
1734*		"Härg härja vastu!"	R 13
1735		Jumal annab kümnekordselt tagasi	R 50
1735A		"Lapsesuu ei valeta!"	10
1736		Hein "nõiutakse" tagasi kasvama (ja raha vapsikuteks)	üle 10
1737		Pastorit viiakse kotis taevasse (tihti kontam. AT 1740-ga)	R 70
1738		Pastoreid pole taevas	?
1739		Pastor ja vasikas	R 41
1740	1740*	Küünlad vähkidel seljas (tihti kontam. AT 1737-ga)	?
1741*		Kuidas vorstimaks kadus	R 36
1750		Mees haudub munadest kanu (haudumishoone pannakse põlema)	14
1775		Näljane pastor jahil (vrd. AT 1685, 1691)	R 117
1777A*		Kirikus koht, kus ei kuule	R 20
1785B		Naelad kantslis ~ Nõel armulaualeivas (vrd. AT 1836*)	R 60
1785C		Herilased kantslis ("Jumalasõna suus, tuline kurat pe-s")	R 33
1789*		Köster varastab pastori raha	R 7
1790		Pastor ja köster räägivad härjavargusest	R 40
1791		Köster kannab pastorit ("Kas on ka rasvane?")	R 99
1800		Varastas kõie, mille otsas juhtumisi hobune	?
1807A*		"Kelle see kukkur kadus?"	R 2
1810		[Katekismuse-paroodiad]	?
1810A*		"Mitu jumalat on?"	R 1

1688	1688*	Isamees liialdab peigmehe omadusi (heas ja halvas suunas)	10
1824		[Jutluste paroodiad]	?
1825B?		"Alul oli maa tühi ja paljas nagu see leht mu käes"	R 8
1825C		Kantsel läbi saetud	18
1826	1826*	Pole vaja jutlustada, teavad isegi	R 5
1827	1827*	"Üürikese aja pärast näete mind jälle"	R 30
1827A		Pastoril kukub mängukaart taskust	R 9
1828?		"Nüüd paistab meile selgeste" (??)	?
1828*		Pool kirikut naerab, pool nutab	R 29
1831		Pastor ja köster laulavad lambavargusest	R 42
1831B	1829*	Jumal saadab pastorile ja köstrile	R 7
1832D*		"Mitu sakramenti on?"	R 9
1832N*		Jumala tall lambaks kasvanud	R 11
1832P*		"Kes on inimese kurjem vaenlane?"	R 4
1833A	1833	"Mis ütles Paulus?"	R 52
1833E		Metsanurgas ei kuule suure ilma uudiseid	R 5
1833G		Ei tahagi taevasse, põrgus soojem	R 1
1833H		Kristuse hiigelsuured leivad	R 8
1834A*		"Kui õpib väga halvasti, siis las õpib pastoriks!"	R 5
1835B*		Piiblilehed kokku kleepunud	R 4
1836A		"Tehke mu sõnade, mitte mu tegude järgi!"	R 7
1836*		Kantsel määritud (vrd. AT 1785B)	?
1837		Pastor lennutab kirikus tuvi	R 22
1838		Siga kirikus	R 73
1839A		"Pott on trump!" (+ "taevatrump")	R 15
1839B		"Pott on trump!" (+ "aga usklikel Jumal taevas")	R 13
1841	1841*	"Mis isa ütleb sööma hakates?"	R 29
1844		Pastor külastab haiget	R 1
1847*		Moosese kepp ja Aaroni suitsupann	R 22
1848A	2012?	Pastori "kaudkalender"	?
1849*		Pastor lehma saba otsas	R 51
1875		Poiss vaadiga hundi sabas	20?
1876		Haned nõõri otsas (vrd. AT 1881)	10?
1877*	1877	Poiss õõnsas puus	üle 4
1880		Poisil müts võist ja riided paberist	
1881		Haned tõstavad mehe õhku (vrd. AT 1876)	
[1889]		Münchhauseni-lood	?
1890B*	2006*	Saatuslik leib (karu sureb hirmust)	
1896	1896*	Hundid sabapidi puu küljes	?
1900	1900*	Mees pääseb õõnsast puutüvest karu saba otsas	3
1910	1910*	Karu v. hunt rakmeis	?
1920B		"Pole aega valetada!"	13
1920C		Keeld öelda: "Sa valetad!"	1
1931		"Mis kodus uudist?"	4
1940		Imelikud nimed (vrd. AT 1562A)	2?
1950		Kes kolmest kõige laisem?	12
1960A		Suur härg	?
1960C		Suur kalasaak	1?
1960D		Suur aedvili	15?
1960E		Suur talu	?
1960G		Suur puu	?